
Sluttrapport

Bo-team Halden/Østfold
2021

12 NOVEMBER

Stiftelsen Kirkens Bymisjon Østfold
Prosjektleder: Trond Henriksen
Skrevet av: Camilla Aas

B ø t e a l t h a l d e n / Ø s t f o l d

FORORD

I 1848 ble eventyret om «Piken med svovelstikkene» utgitt av Hans Christian Andersen. Nå som året nærmer seg slutt, og prosjektet vårt tar en ende er det et verdt å reflektere over de små og store føtter som vandrer i våre gater og titter inn de varme hjem; i mangel på både egnet husvære og trygghet.

Vi har i prosjektperioden blitt kjent med mange fantastiske mennesker som vi har fått høre historiene til, og bidratt til å etablere. Vi hadde en målsetning ved oppstart om å bistå 5-10 personer med etablering og trygge rammer. Men, vi har i realiteten hatt ca.30 etableringer i midlertidige boliger, og i tillegg til dette har vi hatt 20 etableringer direkte i egnet bolig. Disse har igjen engasjert seg i andre aktiviteter av sosial karakter, arbeidsrettet og noen har og blitt «rikskjendiser» uten at vi kan kommentere det ytterligere. Vi har gått langt utover våre rammer både i omfang, arbeidstid, engasjement, og måloppnåelse. Men det er kanskje det som også gjør at prosjekter lykkes, at man strekker seg litt lenger. Eller så er det det som skjer når man gir tillit til ideelle organisasjoner i å utøve omsorg og utføre velferdsoppgaver.

Vi har hatt vår motgang og utfordringer med pandemi, brann, og det som følger med av tilleggsbelastninger i praktisk virke med målgruppen. Det har vært krevende, spennende og givende. Men vi hadde ikke klart dette alene! Vi ønsker å takke Husbanken for at dere hadde tro på vårt prosjekt, og gav oss finansiell støtte. Vi vil takke Halden kommune for dialog, fleksibilitet og handlekraft når både hindringer og muligheter har presentert seg. Og til slutt ønsker vi å berømme trepartssamarbeidet mellom Nav, Halden Boligbyggelag (Habo) og Kirkens bymisjon.

Vi erfarer at sammen er et godt ord for å løse de store samfunnsflokene. At alle mennesker skal ha egnet husvære og trygghet gjennomsyrrer boligsosial politikk og store planer. Men det er nødvendig at noen tar ansvar og gjør ord om til handling. For det er en menneskerett å ha et trygt sted å bo, og vi liker alle historier som ender godt!

INNLEDNING

Stiftelsen Kirkens Bymisjon Østfold fikk innvilget tilskudd av Husbanken på 920 000 kr. inkl. mva til prosjekt Bo-team Halden/Østfold, etter prosjektsøknad datert 07.01.2021. Kirkens Bymisjon har tidligere i år søkt om delutbetaling, og denne sluttrapporten leveres i henhold til frist om sluttrapportering innen 15.11.21 for å motta resterende tilskudd. Oppbygningen av dette dokumentet følger krav og forventninger til sluttrapport til Husbanken hvor søker dokumenterer fremdrift, utført arbeid og påløpte kostnader. Sluttrapporten inneholder og en oppsummering av prosjektet, oppnådde resultater og refleksjoner om hvordan man kan videreføre arbeidet. Men for å skape litt leservennlighet og for å danne en rød tråd er det naturlig å starte med å oppsummere prosjektet, så vil de andre punktene komme naturlig der de hører hjemme.

OPPSUMMERING AV PROSJEKTET OG ERFARINGER

Bakgrunnen for prosjektet er et flerårig arbeid med lavterskeltilbud i Østfold, og avdekkingen av et behov for satsning på boligtiltak for vanskeligstilte. I 2020 annonserte Nav Halden at det var ønskelig å opprette et tilbud om midlertidig bolig for personer med særskilte utfordringer og gjerne akutte behov. Kirkens Bymisjon tok kontakt, og det resulterte i et spennende trepartssamarbeid mellom NAV, Habo og bymisjonen. I denne avtalen var det et definert ambisjonsnivå, avtaleforhold, økonomi, ansvar og tidsperspektiv for oppstart. Leilighetene skulle benyttes som midlertidig husvære i akutte situasjoner, med tidsavgrenset opphold, mens man parallelt arbeidet for å finne en mer permanent bolig. Rammer og rollefordeling ble endret da boligene til Habo brant ned, som resulterte til en endret inngang til utfordringen, og prosjektet utvidet seg i omfang når vi mottok støtte fra Husbanken.

Målet med arbeidet er at så mange som mulig skal øke sjansen for å oppnå varig og tilfredsstillende bolig. Vi skal videre arbeide for å bekjempe bostedsløshet, redusere og forhindre utkastelse og øke treffsikkerheten og effektiviteten i bolig-hjelpetilbudet. Vi har som mål at prosjektet skal ha en overføringsverdi til andre byer i Østfold/Norge.

I Halden var startskuddet på Bo-team etableringen av det spennende og unike **trepartssamarbeidet** mellom NAV, Halden boligbyggelag og Kirkens Bymisjon om drift av midlertidig botilbud etter lov om sosiale tjenester §27. Det ble definert tre definerte målgrupper:

Målgruppe 1: Bostedsløse med kjent rusmisbruk og/eller lav boevne

Målgruppe 2: Bostedsløse med kjent rusmisbruk, lav boevne og utfordrende atferd

Målgruppe 3: Enslige bostedsløse og par uten barn

Tiltaket startet 6. januar 2021. Bo-team driftet da fram til 29.april fire midlertidige bo-enheter i Niels Stubs gate. Dette var fire enheter med felles oppholdsrom, og var enkelt å drifte. Her var det kort oppholdstid, NAV fattet vedtak for én uke av gangen men aldri lenger totalt enn tre måneder.

Driftsmodellen var at Habo stod for selve bygningsmassen og kontraktene, mens Nav og Kirkens Bymisjon samarbeidet om drift av tiltaket. Nav henviser og ordner det finansielle, mens Bymisjon bistår i praktisk og omsorgen knyttet til etablering. 29.april oppstod det dessverre brann i komplekset, og man måtte finne nye boliger.

Prosjektet fortsetter uten opphold. Halden kommune identifiserte raskt nye midlertidige boliger.

Bygningsmassen som skulle fylles utgjør nå fem midlertidige boliger, men nå også én overgangsbolig. En av de midlertidige boligene er forbeholdt familier. De samme kriteriene for varighet og målgruppe lå til grunn for de midlertidige bo-enhetene, men i overgangsboligen lå forholdene til rette for mer langsiktig arbeid for å styrke bo og mestringsevne, samt økt inkludering i samfunnet.

I boligene blir det gitt tett oppfølging med daglig tilsyn, bistand til å utføre daglige gjøremål og der mulig og hjelp til å løse private utfordringer. Prosjektmedarbeider har gitt uttrykk for å ha en utstrakt tilgjengelighet på telefon for å ivareta brukergruppen. I de midlertidige bo-enhetene innlosjeres beboere med en «startpakke» som inneholder dyne, pute, håndklær, mat (det er vanntette laken på alle sengene). Man går gjennom husregler, smittevern, informerer om Kirkens Bymisjon sine tilbud som utdeling av mat, sosial møteplass på café og arbeidstiltaket I jobb. Vi erfarer at det er viktig med tett dialog og oppfølging for å etablere en god relasjon, slik at man kan arbeide målrettet mot mer varige løsninger.

Våre definerte tiltak og fremgangsmåter

- F ø l g e u a s j o n p e d h j e m m e b e s ø k ; g i r å d o g v e i l e d n i n g t i l å m e s t r e b o - f o r h o l d (u k e n t l i g)
- B i s t å m e d å f i n n e e g n e t o g v a r i g b o l i g .
- B i s t å m e d d i a l o g m o t u t l e i e r e o g v i s n i n g e
- G i h j e l p t i l u t f y l l i n g a v s ø k n a d e r o g l i g
- B i s t å m e d k o n t a k t m o t o f f e n t l i g e k o n t o r e r

- Bistå med veiledning og motivere/inspirere til større sosial og samfunnsmessig deltakelse der ønskelig.

Når man arbeider med mennesker som er i kritiske livssituasjoner, og som og har utfordringer innen rus og psykiatri kan situasjoner som innbefatter vold og trusler inntreffe. Dette skjedde også ved noen anledninger i prosjektet, men som vi har reflektert over og har på agendaen for faglig utvikling i 2022. Vi har etablerte rutiner for håndtering av vold og trusler, har et avvikssystem, og oppfølging av medarbeidere. Men det er viktig for alle som arbeider med mennesker å reflektere over hva man skal gjøre i kritiske situasjoner, og mulige reaksjoner i etterkant. Dette har vi dialog på med våre samarbeidsaktører, og et konkret tiltak er en utvidet dialog med NAV om bruker etter samtykke.

DOKUMENTASJON AV FREMDRIFT OG RESULTATER

Framdriftsplan har blitt overholdt, og milepælene nådd. Det er mulig å få konkrete tall fra NAV mtp. etableringer, men vi har fått bekreftet muntlig at vi har etablert ca. 30 direkte i midlertidig bolig, og 20 direkte i annen egnet bolig.

Et resultat av prosjektet er sterkere samhandling og kommunikasjon med kommunale etater. Det er kort vei fra utfordring til handlekraft fra alle parter, og det er et kollegialt omsorg man utøver og opplever for hverandre. Vi erfarer å få tilbakemeldinger knyttet overordnet fra NAV og fagområdet rus og psyk.helse (inkl. DPS OG TSB) som vi samhandler mye med at det er et noe mer stabilt by-bilde, det er og mindre vandring mellom boliger fordi det etableres trygge rammer rundt bo-forhold og livssituasjon for den enkelte, og en effektivisering av arbeidet fra vedtak om bolig til etablering.

Dato	Milepæl/aktivitet	Resultat og vurdering av måloppnåelse
03-06.21	Ansette prosjektleder	Gjennomført januar. Prosjektmedarbeider er personlig egnet, faglig sterk, motiverende og har et unikt engasjement for å utføre en meningsfull endring i folks liv.
	Oppfølging av beboere i midlertidige boliger	I henhold til prosjektbeskrivelse. En utfordring at man er én arbeider ute i felt med tanke på både kapasitet og sikkerhet dersom noe skulle inntreffe. En utfordring at beboer stadig mister nøkler, og at man må ha en viss fleksibilitet for å møte dette.

		Prosjektmedarbeider har tilrettelagt for positive opplevelser for den enkelte (kino, pizza, tur til Hvaler, familiebesøk, kafébesøk, tjene penger ved å jobbe v/I jobb)
	Etablere lokaliteter	Sentralt i Halden og praktisk etablert med øvrige tilbud. En helt klart styrke å være samlokalisert med tjenester som tilbyr sosiale møteplasser og arbeid.
	Lage informasjonsmateriell	Gjennomført og utdeles ved ankomst. Avklarer forventninger og regler. Det kan ikke gis digitalt, da beboer ikke alltid har telefon/andre digitale midler.
	Opprette ressursgruppe med frivillige/faddere	Vanskelig å gjennomføre grunnet covid, men det har vært en utvidet prosjektstab for å sikre gjennomføring av ferier/avspasering o.l.
08-10.21	Prosjektet er godt etablert og kjent i kommunen.	Oppnådd, og følges nå opp mot andre kommuner hvor vi har etablert virksomhet.
	En god gruppe med frivillige som er engasjert	Følges opp videre om hvordan vi kan inkludere frivillige i arbeidet.
10-12.21	5-10 Personer har vært gjennom Bo-team med positivt resultat. Fornøyd hvis 50 % får egnet og varig bolig.	Vi har gått utover våre forventede ambisjoner, da vi har etablert 30 i nødbolig og 20 i varig bolig. Like mange menn som kvinner har hatt hjelpebehov. Gjennomsnittlig opphold i nødbolig 3 uker.

MÅLOPPNÅELSE OG RESULTATEVALUERING

Oppfølgingen har vært målrettet og tidsavgrenset. Primæroppgaven til Bo-team er å kvalifisere bostedsløse til egnet og varig bolig. I evalueringsmøte med samarbeidsaktører 11.11.21 var tilbakemeldingen at prosjektplan og framdriftsplan har vært fulgt, og målene som var definert er nådd med god margin. Habo opplevde et fint samarbeid den tiden de var med, men var klar på at det var ikke alle som var egnet i å bo i den type boligkompleks som lå til grunn ved oppstart. Det var det bred enighet rundt, og som et forebyggende tiltak videre var man mer åpen ved henvisninger og kartlegging. Selv om målgruppene 1-2-3 favner en god del av de bostedsløse, er det noen som har behov for et mer omfattende oppfølgingsbehov og hardbruksboliger.

Bo-team prosjektet og dette trepartssamarbeidet opplever vi som veldig positivt og unikt i nasjonal sammenheng. Det er gull verdt at våre brukere møtes på en god måte av kirkens bymisjon, og at de har tid og mulighet til å arbeide relasjonelt.

Nav Halden, 11.11.21

Fra målgruppene vi har arbeidet med forbindes ofte Kirkens bymisjon med trygghet. Man møtes med respekt, omsorg og rettferdighet. Dette verdigrunnet tror vi kan være av stor betydning i møte med mennesker i en vanskelig livssituasjon. Det har vært et stort fokus på brukermedvirkning ved aktiv medbestemmelse. Prosjektet har trukket på erfaringer til Kirkens bymisjon sitt boligsosiale arbeid i Vestfold samt erfaringer fra hvordan det er å ha vanskelige bo og oppvekstvilkår fra egne ansatte. Vi har og benyttet oss av kunnskapen og erfaringene fra våre medmennesker i tiltakene I jobb og andre lavterskeltilbud for å ivareta de etiske og faglige perspektivene knyttet til oppfølging.

FORMIDLING AV RESULTATER

Kirkens bymisjon har en god tradisjon på formidling av erfaringer og resultater. Vi har fått litt lokale presseoppslag, men det som vi lever best på er «gjetordet» om erfaringene og resultatene. Arbeidet i Halden har blant annet blitt nevnt i Stortingets helse og omsorgskomite 21.2.21.Nav lokalt har blitt kontaktet av andre kommuner for å oppgi deres erfaringer med trepartssamarbeidet og bo-team, og vi har hatt foredrag for NAV inkl. statsforvalter og øvrig kommunal ledelse om vårt arbeid i felt. Dette har resultert i positiv omtale, men også større refleksjoner og diskusjoner knyttet til hvordan man kan arbeide trygt i felt (fokus på å forebygge vold og trusler).

PÅLØPTE KOSTNADER

Det er satt opp et nøkternt budsjett til prosjektet, og tilhørende utgifter er dokumentert i regnskap attestert av revisor. Budsjettet gjenspeiler ikke de faktiske kostnadene, da andre tiltak og ressurser har fungert supplerende for å sikre gjennomføring. Prosjektunderskudd dekkes av egne midler.

AMBISJONER 2022-2025

Selv med brann og pandemi har prosjektet blitt gjennomført og vi har positive erfaringer, men vi ser at vi ikke kan ha samme måloppnåelse med samme ressursgrunnlag videre. Vi erfarer at etterspørselen på boliger er stor og fremstår umettet.

Vi vil arbeide for å sikre finansiering for å videreføre Bo-team Halden/Østfold. Vi ønsker også å videreføre trepartssamarbeidet med NAV og Habo. Nå er boligene som brant ned snart beboelige, og vi har da flere boliger å etablere i. Vi har et ønske om å utvide tilbudet i Halden, men og overføre erfaringene og konseptet til andre Østfold-byer.